

Súd:	Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka:	3Svk/9/2025
Identifikačné číslo spisu:	6022200548
Dátum vydania rozhodnutia:	25. novembra 2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Michal Dzurdzík
Funkcia:	predseda senátu, sudca spravodajca
ECLI:	ECLI:SK:NSSSR:2025:6022200548.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Dzurdzika, PhD. (sudca spravodajca) a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Zuzany Šabovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Slovenská banská, spol. s r.o., 966 61 Hodruša - Hámre 388, IČO: 31 581 447, právne zastúpený : Dentons Europe CS LLP, so sídlom na adrese One Fleet Place 1, EC4P 4GD Londýn, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, konajúca prostredníctvom organizačnej zložky Dentons Europe CS LLP, organizačná zložka, so sídlom Bottova č. 2A, 811 09 Bratislava IČO: 36 861 391, proti žalovanému: Hlavný banský úrad, Kammerhofská 25, 969 01 Banská Štiavnica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 388 - 1167/2022 zo dňa 10. augusta 2022, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. BB-75S/72/2022 - 283 zo dňa 30. októbra 2024, takto

r o z h o d o l :

- I. Kasačná sťažnosť sa zamietla.
- II. Žalovanému sa právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

I. Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom č. k. BB-75S/72/2022 - 283 zo dňa 30. októbra 2024 Správny súd v Banskej Bystrici zamietol podľa § 190 SSP žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 388 - 1167/2022 zo dňa 10. augusta 2022, ktorým podľa § 38 ods. 1 písm. b) a § 40 ods. 2 zákona o banskej činnosti a podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zmenil prvostupňové rozhodnutie a nahradil ho novým rozhodnutím, v zmysle ktorého bol žalobcovi podľa § 32b ods. 2 písm. b) banského zákona vyrubený nedoplatok úhrady za vydobyté nerasty z dobývacích priestorov Banská Hodruša a Banská Štiavnica VII za roky 2016 až 2020 a za vydobyté nerasty z dobývacieho priestoru Banská Štiavnica za roky 2018 a 2020 spolu vo výške 1.707.570,77 € a žalobca bol povinný tento nedoplatok uhradiť do 14 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia na špecifikovaný bankový účet.
2. Správny súd v predmetom rozsudku reagoval na námietky žalobcu a konštatoval, že z ust. § 38 ods. 3 zákona o banskej činnosti vyplýva, že Hlavný banský úrad je rozpočtová organizácia so sídlom v Banskej Štiavnici a na čele Hlavného banského úradu je predseda, ktorého vymenováva a odvoláva minister hospodárstva SR. Podľa § 7 ods. 7 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a

doplnení niektorých zákonov v znení do 31.10.2022 (v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania žalovaného - ďalej aj len „zákon o štátnej službe“) štátnym zamestnancom na účely tohto zákona je aj štatutárny orgán, ktorý je do tejto funkcie vymenovaný podľa osobitného predpisu. Poznámka 7) pritom odkazuje na zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov. Z uvedeného vyplýva, že ide o predsedu Hlavného banského úradu, ktorého vymenováva alebo odvoláva minister hospodárstva SR. Na tohto štátneho zamestnanca sa v zmysle § 7 ods. 7 zákona o štátnej službe nevzťahujú niektoré ustanovenia tohto zákona, konkrétne § 38 až § 44, § 51, § 52, § 55 a § 69, § 71 ods. 1, § 72 až § 81, § 82 ods. 1 až 3 a 5, § 85, § 87 až § 96, § 102, § 103, § 117 až § 123, § 163, § 164 ods. 3 až 9 a § 165, ak tento alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Ust. § 112 zákona o štátnej službe nie je uvedeným ustanovením vylúčené a práve toto ustanovenie vymedzuje obmedzenia pre štátneho zamestnanca, konkrétne v § 112 ods. 2 písm. c) je obsiahnuté aj obmedzenie, podľa ktorého štátny zamestnanec nesmie byť členom riadiacich orgánov, kontrolných orgánov alebo dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze.

3. Preto aj na predsedu Hlavného banského úradu sa vzťahuje ust. § 112 ods. 2 písm. c) zákona o štátnej službe, a to obmedzenie, podľa ktorého nesmie byť členom riadiacich orgánov, kontrolných orgánov alebo dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, okrem valného zhromaždenia a členskej schôdze. Ustanovenie § 112 ods. 9 zákona o štátnej službe obsahuje povinnosť štátneho zamestnanca do 30 dní odo dňa vzniku štátnozamestnaneckého pomeru písomne preukázať okrem iného skončenie, pozastavenie alebo prerušenie podnikania, skončenie inej zárobkovej činnosti, ktorá je zhodná alebo obdobná s činnosťou uvedenou v opise štátnozamestnaneckého miesta a skončiť členstvo v riadiacom orgáne, kontrolnom orgáne alebo dozornom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, spôsobom vyplývajúcim z osobitných predpisov, ak vykonávanie týchto činností je v rozpore s odsekmi 3 až 7 tohto ustanovenia (vymedzujú, kedy sa preukázanie ukončenia nepožaduje - napr. vedecká, pedagogická činnosť a pod.), pričom toto obmedzenie sa neaplikuje v prípadoch, ak s členstvom v riadiacom orgáne, kontrolnom orgáne alebo dozornom orgáne právnickej osoby, ktorá vykonáva podnikateľskú činnosť, služobný úrad vyslovil súhlas v lehote 30 dní od vzniku štátnozamestnaneckého pomeru. (Podľa § 36 ods. 2 zákona o štátnej službe štatutárny orgán, ktorý je vymenovaný podľa osobitného predpisu, vykonáva štátnu službu v dočasnej štátnej službe.) Pokiaľ by aj zo strany predsedu Hlavného banského úradu, ktorý vydal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie, neboli vyššie uvedené povinnosti dodržané (aj počas výkonu svojej funkcie by bol členom dozorných orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť ako to namietal žalobca a nešlo by o prípad akceptovaný zákonom o štátnej službe), tak sama o sebe táto skutočnosť nedosvedčuje nezákonnosť rozhodnutia žalovaného. Nie je sporné, že rozhodnutie bolo vydané osobou, ktorá bola v tom čase predsedom Hlavného banského úradu a žalobca skutočnosťami uvedenými v správnej žalobe nepreukázal konkrétny konflikt záujmov, ktorý by mohol mať prípadne význam pre zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Žalobca neargumentoval v tomto žalobnom bode ustanoveniami Správneho poriadku upravujúcimi vylúčenie zamestnanca orgánu verejnej správy, preto sa nad rámec žalobných námietok správny súd nezaoberal otázkou, či sú dotknuté ustanovenia Správneho poriadku aplikovateľné na prejednávanú vec.

4. Pokiaľ žalobca namietal, že žalovaný bez zákonného rámca žiadal o predĺženie lehoty na rozhodnutie Ministerstvo hospodárstva SR, ktoré nie je odvolacím orgánom a ani orgánom oprávneným rozhodnúť o podanom rozklade, nakoľko žalovaný rozhodoval o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní a proti jeho rozhodnutiu odvolanie alebo rozklad nie sú prípustné (§59 ods. 4 Správneho poriadku), tak ani táto námietka nebola podľa správneho súdu dôvodná. Zavedenie uvedených lehôt je vyjadrením požiadavky rýchlosti konania bez zbytočných prieťahov. Uvedené lehoty ustanovené v § 49 Správneho poriadku sa vzťahujú nielen na prvostupňové konanie, ale aj na preskúmavacie konanie (o opravnom prostriedku), pretože podľa § 60a Správneho poriadku sa ustanovenia prvej až tretej časti Správneho poriadku primerane vzťahujú aj na konanie o odvolaní (ustanovenie § 49 je zaradené v rámci Tretej časti Správneho poriadku označenej Priebeh konania). Pokiaľ platí pre orgán rozhodujúci o riadnom opravnom prostriedku požiadavka na dodržanie lehoty na rozhodnutie, je dôvodné predpokladať, že aj v rámci odvolacieho konania môžu nastať také situácie, ktoré znemožnia rozhodnúť v zákonnej lehote a posúdenie, či je vo veci akceptovateľný dôvod na predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutia, by nemalo byť v kompetencii orgánu, ktorý vo veci rozhoduje, čo vyjadruje ustanovenie § 49 ods. 2 Správneho poriadku. Prostredníctvom uvedeného

ustanovenia je vyjadrená požiadavka posúdenia dôvodov na prekročenie zákonných lehôt na rozhodnutie nadriadeným orgánom, čo žalovaný pri zaslaní žiadosti rešpektoval. Navyše je potrebné k tejto žalobnej námietke uviesť, že aj podľa judikatúry súdov nedodržanie lehoty na rozhodnutie samo o sebe nepredstavuje dôvod nezákonnosti rozhodnutia, čo ale nepredstavuje pre účastníka konania prekážku pre to, aby uplatňoval ochranu svojich práv napr. v prípade bezdôvodnej nečinnosti orgánu verejnej správy.

5. Pokiaľ žalobca poukazoval na to, že žalovaný uviedol nesprávny záver o tom, že bol povinný k priznaniu úhrad za vydobyté nerasty predložiť špecifikáciu tržieb za odpredané výrobky, je pravdou, že žalovaný k tomuto argumentu v závere svojho rozhodnutia (bod. 118) neuviedol žiadnu argumentáciu, teda nezdôvodnil, na základe ktorých konkrétnych ustanovení právnych predpisov k tomuto záveru dospel. Nariadenie o úhradách v rámci prílohy č. 3, v ktorej je formulár Priznania úhrady za vydobyté nerasty stanovuje, že v tomto priznaní sa má uviesť názov a sídlo organizácie, názov dobývacieho priestoru, druh nerastu alebo skupiny nerastov, pre ložisko ktorých bol dobývací priestor určený, náklady na dobývanie nerastu, celkové náklady na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov, tržby dosiahnuté za odpredaj výrobkov, sadzba úhrady a výpočet sadzby za vydobyté nerasty a údaje o jej zaplatení. Prílohou tohto priznania sú: a) kalkulácia nákladov podľa jednotlivých položiek, ktoré boli zahrnuté do nákladov na dobývanie nerastu, b) kalkulácia nákladov podľa jednotlivých položiek, ktoré boli zahrnuté do celkových nákladov na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov, c) špecifikácia tržieb podľa druhov odpredaných výrobkov a výrobkov použitých pre vlastnú potrebu. Požiadavka na predloženie prílohy uvedenej pod písmenom c) vyplýva z § 3 ods. 7 a 8 nariadenia o úhradách. Podľa § 3 ods. 7 nariadenia o úhradách do tržby za výrobky zhotovené z vydobytých nerastov v príslušnom štvrtroku sa zaráta tržba dosiahnutá za odpredané výrobky, ako aj predpokladaná tržba za výrobky použité pre vlastnú potrebu, a to vo výške, akoby tieto výrobky boli odpredané. Podľa § 3 ods. 8 nariadenia o úhradách výpočet úhrady za vydobyté nerasty sa vykoná v priznaní úhrady za vydobyté nerasty podľa prílohy č. 3. Predpokladaná tržba za výrobky použité na vlastnú potrebu sa ocení vo výške ceny výrobku odpredaného v príslušnom štvrtroku.

6. Žalobca tvrdil, že výsledkom jeho výrobného procesu je jeden polymetalický koncentrát, teda že výsledkom spracovania u žalobcu nie sú samostatné kovy ako napr. Pb, Au, Zn, Ag, a pod., a zároveň tvrdil, že žiadne výrobky nepoužíva pre vlastnú potrebu. V podaní zo dňa 20.09.2021 žalobca oznámil, že kolektívny polymetalický koncentrát, ako výsledný produkt technologickej úpravy polymetalických rúd, by nemohol byť v podmienkach žalobcu efektívne využívaný, a preto ho žalobca pre vlastnú potrebu nevyužíva, preto aj cenník výrobkov použitých pre vlastnú potrebu nevedie. Žalovaný túto argumentáciu žalobcu nespochybnil. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalobca k priznaniam úhrad za vydobyté nerasty neprikladal vo všetkých prípadoch v prílohe č. 3 nariadenia o úhradách požadovanú špecifikáciu tržieb podľa druhov odpredaných výrobkov a výrobkov použitých pre vlastnú potrebu, čo odôvodňuje tým, že výsledkom spracovania vydobytých nerastov bol jeden výrobok a nič nepoužíval pre vlastnú potrebu. Vyhodnocovanie vyššie uvedenej argumentácie žalovaného a vyhodnocovanie, či žalobca bol alebo nebol povinný predložiť k priznaniu úhrad za vydobyté nerasty aj špecifikáciu tržieb podľa druhov odpredaných výrobkov a výrobkov použitých pre vlastnú potrebu podľa správneho súdu presahuje ale rámec prejednávanej veci, pretože v administratívnom konaní, ktorého výsledkom je preskúmané rozhodnutie, nebola voči žalobcovi vyvodzovaná zodpovednosť za porušenie povinností, ktoré mu ukladá banský zákon a predpisy vydané na jeho vykonanie. Preto aj prípadný nedostatok argumentácie žalovaného, spočívajúci v nedostatočnom odôvodnení a týkajúci sa záveru, že žalobca bol povinný k priznaniu úhrad za vydobyté nerasty priložiť špecifikáciu tržieb za odpredané výrobky, nie je spôsobilý privodiť záver o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného. Rovnako aj skutočnosť, že žalobca prípadne nesplnil povinnosti spočívajúce v nepredložení špecifikácie tržieb podľa druhov odpredaných výrobkov (bez špecifikácie výrobkov použitých pre vlastnú potrebu, ak žalobca žiadne týmto spôsobom nepoužíval, a aj pri rešpektovaní, že vyrábal a odpredával len jeden výrobok), nie je vo vzťahu k meritu prejednávanej veci podstatná.

7. Žalobca ďalšími žalobnými námietkami namietal nezákonnosť vykonanej kontroly úhrad za vydobyté nerasty. Medzi žalobcom a žalovaným nie je sporné, že u žalobcu už boli vykonané dve kontroly. Obvodný banský úrad Banská Bystrica vykonal u žalobcu dňa 31.07.2019 kontrolu výpočtu a platenia úhrad za dobývací priestor Banská Hodruša, Banská Štiavnica VII za rok 2018 a za

vydobyté nerasty v roku 2018 v dobývacom priestore Banská Hodruša a Banská Štiavnica VII. Výsledkom kontroly bol v zápisnici konštatovaný nedostatok, že žalobca nepredložil spolu s priznaním úhrady za IV. štvrťrok 2018 zúčtovanie úhrad za kalendárny rok tak, ako to ukladá ustanovenie § 3 ods. 9 nariadenia o úhradách a bol daný príkaz na predloženie zúčtovania úhrad za kalendárny rok. Na uvedené nadväzovalo vydanie rozhodnutia č. 1350-2153/2019 zo dňa 19.09.2019, v ktorom bolo žalobcovi uložené bezodkladne, najneskôr do 15.11.2019, spracovať a predložiť zúčtovanie úhrad za kalendárne roky 2008 - 2017 tak ako to ukladá ust. § 3 ods. 9 nariadenia o úhradách a v tejto lehote zaplatiť prípadné vzniknuté nedoplatky v jednotlivých rokoch. Následne bolo vydané Oznámenie o začatí konania o výkon výkazu nedoplatkov úhrady - penále za oneskorenú platbu a rozhodnutie o určení lehoty na zaplatenie zo dňa 27.12.2019, v ktorom bolo uvedené, že žalobca splnil uložené opatrenie a boli zaplatené vyčíslené nedoplatky (v sume 2 351,-eur). Dňa 04.02.2020 bola vykonaná druhá kontrola zameraná na kontrolu výpočtu a platenia úhrady za dobývací priestor Banská Hodruša, Banská Štiavnica VII za rok 2019 a za vydobyté nerasty v I. až III. štvrťroku roku 2019 v dobývacom priestore Banská Hodruša, Banská Štiavnica VII a Banská Štiavnica, o výsledku ktorej bola spísaná zápisnica so záverom, že neboli zistené nedostatky pri výpočte úhrad za vydobyté nerasty a ani pri ich úhrade. Následne na základe oznámenia č. 1803-2929/2021 zo dňa 05.08.2021 bola u žalobcu vykonaná ďalšia kontrola, a to kontrola úhrady za vydobyté nerasty za obdobie rokov 2011 až 2022 (začatá dňa 12.08.2021), na ktorú nadväzujú v tomto konaní preskúmané rozhodnutia. Z uvedeného vymedzenia je zrejmé, že časový rozsah kontrol a aj vymedzenie dobývacích priestorov nebolo úplne totožné ako pri poslednej kontrole, na základe výsledkov ktorej boli vydané preskúmané rozhodnutia.

8. Kontrolné oprávnenie obvodného banského úradu je v banskom zákone upravené pomerne stručne, a to v § 32b ods. 2. Banský zákon neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by určovali pravidlá a obmedzenia pre prípadnú opakovanú kontrolu správnosti výpočtu úhrad. Ako príklad osobitných podmienok pre opakovanie kontroly možno uviesť zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vymedzuje osobitné podmienky pre daňovú kontrolu tej istej dane za zdaňovacie obdobie, za ktoré už bola vykonaná, u tohto istého daňového subjektu. Platenie úhrady za vydobyté nerasty pritom možno prirovnať k plateniu dane v tom zmysle, že povinný subjekt je povinný si daň a aj úhradu sám vypočítať, podať „príslušné priznanie“ a zaplatiť daň/úhradu, pričom príslušný orgán verejnej správy je následne oprávnený vykonať kontrolu splnenia povinnosti a môže vyrubiť zistený nedoplatok. V prípade platenia úhrady za vydobyté nerasty ale ide o poplatok sui generis, ktorý platí subjekt za to, že využíva nerastné bohatstvo, ktoré je v zmysle čl. 4 ods. 1 Ústavy SR vo vlastníctve Slovenskej republiky. Banský zákon osobitné podmienky pre opakovanie kontroly neustanovuje, preto nemožno v poradí tretiu u žalobcu vykonanú kontrolu bez ďalšieho označiť za nezákonnú. Právna istota účastníka konania (kontrolovanej organizácie) je zabezpečená v § 32b ods. 2 písm. b) banského zákona, ktoré obmedzuje vykonanie kontroly keď stanovuje, že vykonať kontrolu správnosti výpočtu úhrady a vyrubiť zistený nedoplatok je obvodný banský úrad ako správca úhrad oprávnený do piatich rokov odo dňa predloženia priznania úhrady (ktorá sa podáva za každý štvrťrok do konca tretieho mesiaca nasledujúceho štvrťroku). Žalobca vykonanie kontroly za obdobia, ktoré nespádali pod toto ustanovenie, nenamieta a podstatné je, že v konečnom dôsledku bol vypočítaný nedoplatok na úhrade za vydobyté nerasty len vo vzťahu k obdobiu, ktoré „pokrývala“ uvedená 5-ročná lehota, pričom k otázkam začatia plynutia tejto lehoty sa správny súd vyjadrí samostatne v nasledujúcich častiach odôvodnenia tohto rozhodnutia. Na druhej strane podľa správneho súdu nemožno a priori vylúčiť prípady, kedy by opakovanie kontrol mohlo byť vyhodnotené ako zásah do práv kontrolovaného subjektu, pokiaľ by napríklad išlo o extrémne vybočenie kontroly v konfrontácii s cieľmi, ktoré sa kontrolou sledujú v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy SR.

9. K námietkam o porušení lehoty vymedzenej v § 32b ods. 2 písm. b) banského zákona správny súd uviedol že ani tieto námietky nie sú dôvodné. Podstatné pre zodpovedanie žalobcových námietok je, či je potrebné pre zachovanie 5-ročnej lehoty na vyrubenie zisteného nedoplatku na úhradách za vydobyté nerasty vydať v tejto lehote prvostupňové rozhodnutie, alebo je potrebné vydať druhostupňové rozhodnutie, alebo či je potrebné, aby v rámci tejto lehoty „konečné“ rozhodnutie (v prípade podania odvolania druhostupňové rozhodnutie odvolacieho orgánu - žalovaného) nadobudlo právoplatnosť. Pre počítanie lehoty je rozhodujúce aplikovanie pravidiel podľa § 27 ods. 2 Správneho poriadku v spojení s § 41 banského zákona. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že prejednávaná

vec nie je vecou správneho trestania, nejde v zmysle § 194 SSP o rozhodovanie orgánu verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Ako už bolo vyššie uvedené úhrada za vydobyté nerasty je poplatkom sui generis, ktorý platí subjekt za to, že užíva nerastné bohatstvo, ktoré je vo vlastníctve štátu. Uvedené je potrebné zdôrazniť preto, že vo vzťahu správneho trestania, konkrétne vo vzťahu k plynutiu prekluzívnych príp. premlčacích lehôt na vyvodenie zodpovednosti za správny delikt (v širšom zmysle) judikatúra požaduje, aby v tejto lehote nadobudlo právoplatnosť konečné rozhodnutie vydané v administratívnom konaní, ktorým bola vyvodená administratívnoprávna zodpovednosť za správny delikt a uložená sankcia.

10. V tejto súvislosti správny súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4SŽ/21/2001 zo dňa 25.09.2001 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 1/2004 pod č. R 11/2004. Judikatúra v zásade vychádza z toho, že za uloženie sankcie za správny delikt možno považovať len také rozhodnutie, ktoré je už v zásade konečné a ktorým bola právoplatne uložená povinnosť plniť, pretože až právoplatnosťou tohto rozhodnutia je dotknutá právna sféra povinného subjektu. Aj v tomto smere ale možno badať určitý názorový posun, o čom svedčí rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Asan/5/2021 zo dňa 27.06.2023, v ktorom bola predložená veľkému senátu Najvyššieho správneho súdu SR vec správneho trestania, v ktorej sa predkladajúci senát Najvyššieho správneho súdu SR chcel odchýliť od záverov vyššie uvedeného rozhodnutia č. R 11/2004 a rozhodnutí vychádzajúcich z jeho argumentácie v tom zmysle, že na zachovanie lehoty na vyvodenie administratívnoprávnej zodpovednosti postačuje, aby bolo v rámci zákonnej lehoty na vyvodenie zodpovednosti za správny delikt vydané konečné rozhodnutie (nemusi nadobudnúť právoplatnosť), pretože orgán verejnej správy nevie ovplyvniť proces doručovania rozhodnutia. Najvyšší správny súd SR vo veľkom senáte rozhodnutím sp. zn. 19SVs/6/2023 zo dňa 05.06.2024 vrátil uvedenú predloženú vec predkladaciemu senátu z dôvodu, že zodpovedanie otázok nastolených v uznesení, ktorým bola vec predložená veľkému senátu, by bolo predčasné, keďže rozsudok správneho súdu napadnutý kasačnou sťažnosťou (v konaní o ktorej bola vec predložená veľkému senátu) nebol preskúmateľne odôvodnený.

11. Vyššie uvedené skutočnosti a závery správny súd považoval za potrebné uviesť práve na zdôraznenie toho, že prejednávaná vec nie je vecou správneho trestania a preto na zachovanie lehoty uvedenej v § 32b ods. 2 písm. b) banského zákona „automaticky“ nedopadá argumentačný záver vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR č. R 11/2004, teda že v rámci zákonom stanovenej lehoty bolo potrebné, aby rozhodnutie žalovaného v tejto lehote (vymedzenej v §32b ods. 2 písm. b) banského zákona) nadobudlo aj právoplatnosť. Odlišnosť vyrubenia nedoplatku na zaplatenej úhrade za vydobyté nerasty odlišujú od správneho trestania nasledujúce skutočnosti :

- pri správnom trestaní je dôkazné bremeno na orgáne verejnej správy - preukázať, že sa zodpovedný subjekt dopustil porušenia povinnosti, čo naplnilo skutkovú podstatu konkrétneho správneho deliktu (zodpovedný subjekt ako obvinený sa môže brániť),
- v prípade úhrady za vydobyté nerasty vzniká povinnosť platiť úhradu za dobývací priestor a úhradu za vydobyté nerasty dotknutému subjektu priamo na základe zákona, organizácia je povinná podať priznanie úhrady, úhradu si vypočítať a následne ju zaplatiť,
- po preukázaní administratívnoprávnej zodpovednosti orgán verejnej správy uloží dotknutému subjektu sankciu (ak neupustí od potrestania) a až rozhodnutie o uložení sankcie, ktoré je právoplatné (v zmysle doteraz ustálenej judikatúry) je spôsobilé zasiahnuť do majetkovej alebo inej sféry zodpovedného subjektu, teda až na základe tohto rozhodnutia sa „konštituuje“ povinnosť v podobe sankcie, o ktorej páchatel' správneho deliktu dopredu v konkrétnostiach nevedel (konkrétna výška sankcie je výsledkom dokazovania a úvahy orgánu verejnej správy) - na rozdiel od daňovej povinnosti, povinnosti platiť poisťné alebo povinnosti platiť úhradu za vydobyté nerasty, ktorú má dotknutý subjekt priamo na základe zákona (ak sú splnené zákonom stanovené podmienky pre ich priznanie a úhradu),

- na rozdiel od správneho trestania v prípade vyrubenia nedoplatku na úhrade za vydobytý nerast nejde o sankciu ale o „deklarovanie“ povinnosti, ktorá zaťažovala dotknutý subjekt priamo na základe zákona, čo bolo zistené preverením - kontrolou vykonanou orgánom verejnej správy.

12. Na základe uvedeného dospel potom správny súd k záveru, že na zachovanie lehoty vymedzenej v § 32b ods. 2 písm. b) banského zákona postačuje vydanie prvostupňového rozhodnutia, ktorým sa určí nedoplatok na úhrade. V tejto súvislosti správny súd poukázal podporne aj na argumentáciu obsiahnutú v rozhodnutí veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1SVs/5/2022 zo dňa

27.09.2023, v ktorom sú uvedené závery síce vo vzťahu k premlčacej lehote na predpísanie poistného, avšak podľa správneho súdu je možné ich podporne uviesť aj v súvislosti s prejednávanou vecou. V bode 27. uvedeného rozhodnutia Najvyšší správny súd uviedol, vychádzajúc z právnej úpravy zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon o sociálnom poistení“), že poistné je predpísané už vydaním rozhodnutia voči povinnej osobe a nie až právoplatnosťou rozhodnutia. Právna úprava v zákone o sociálnom poistení je podrobnejšia ako v prípade vyrubenia úhrady za vydobyté nerasty v banskom zákone. V prípade poisteného ide o premlčaciu lehotu a v banskom zákone o lehotu prekluzívnu. Pri prihladení na základný cieľ uvedených lehôt, a to vymedzením časového obdobia obmedziť orgán verejnej správy v oprávnení dodatočne „predpísať“/„vyrubiť“ sumu nedoplatku na povinnej platbe (ktorú bol dotknutý subjekt povinný platiť priamo na základe zákona, keďže boli splnené zákonom predpokladané podmienky, pričom na preklúzii sa prihliada ex offio a pri premlčaní je potrebné vzniesť námietku), možno podľa správneho súdu vychádzať podporne aj zo záverov uvedeného rozhodnutia.

13. Preto vyhodnotenie lehoty na vyrubenie úhrady za vydobyté nerasty, keď žalovaný zmenil v tomto smere rozhodnutie orgánu verejnej správy 1. stupňa so záverom, že úhradu za vydobyté nerasty bolo možné vyrubiť len za IV. štvrťrok roku 2016, za ktorý podal žalobca priznanie úhrady dňa 22.02.2017, a prvostupňové rozhodnutie bolo vydané dňa 22.02.2022, je správne. Vo vzťahu k I. až III. štvrťroku 2016 by nebola zachovaná lehota podľa § 32b ods. 2 písm. b) banského zákona, keďže žalobca za uvedené obdobia podal úhrady dňa 24.11.2016, 26.08.2016 a 26.05.2016.

14. Pokiaľ žalobca v tejto súvislosti poukazoval na to, že žalovaný v druhostupňovom rozhodnutí zmenil dobu a aj spôsob výpočtu úhrady za vydobyté nerasty, teda nahradil prvostupňové rozhodnutie vlastným rozhodnutím, k tomu je potrebné uviesť, že na takýto postup oprávňovalo žalovaného ustanovenie § 59 ods. 1 Správneho poriadku, v zmysle ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak sú pre to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí. Odvolací orgán je tak oprávnený a aj povinný preskúmať odvolaním napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu aj mimo dôvodov odvolania a môže doplniť podklady pre rozhodnutie vrátane vykonania samostatného dokazovania. Odvolací orgán má rozsiahle oprávnenia nielen čo do rozsahu prieskumnej činnosti, ale aj vo vzťahu k spôsobu rozhodnutia o odvolaní, pretože pri svojom rozhodovaní nie je viazaný len návrhmi odvolateľa a zákon mu ukladá povinnosť zrušiť, resp. zmeniť každé nezákonné rozhodnutie, a to aj mimo rámca dôvodov odvolania, pričom pri zmene rozhodnutia môže preskúmané rozhodnutie zmeniť aj v neprospech odvolateľa t. j. neuplatní sa zákaz reformatio in peius (obdobne napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 SŽ 110/2002 z 10. decembra 2002).

15. Najpodstatnejšou spornou otázkou je posúdenie označenia druhu nerastu, ktorý bol zadefinovaný v rozhodnutiach o určení resp. zmene dobývacích priestorov, v konfrontácii s pojmológiou banského zákona a nariadenia o úhradách, a následne stanovenie sadzby úhrady za jeho vydobytie. Podľa § 2 ods. 1 sa za nerasty podľa banského zákona považujú tuhé, kvapalné a plynne časti zemskej kôry. Vyhradené nerasty sú definované v § 3 ods. 1 banského zákona s tým, že v zmysle § 3 ods. 2 banského zákona sú ostatné nerasty nevyhradenými nerastami. Vyhradenými nerastami podľa § 3 ods. 1 písm. c) banského zákona sú aj nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy. Zároveň je potrebné uviesť, že banský zákon v § 3 nepoužíva pojem ruda. Ustanovenie § 32a banského zákona upravuje úhrady, ktoré organizácia, ktorá má určený dobývací priestor, platí v súvislosti s ťažbou. Toto ustanovenie odlišuje úhradu za dobývací priestor a úhradu za vydobyté nerasty (ktorá je v tu prejednávanej veci sporná) resp. ešte úhradu za uskladňovanie plynov a kvapalín (ktorá sa žalobcu v tu prejednávanej veci netýka). Podľa § 32a ods. 2 banského zákona organizácia, ktorá má určený dobývací priestor, platí úhradu za nerasty vydobyté z výhradného ložiska, na ktoré bol dobývací priestor určený. Sadzba úhrady je najviac 20 % z trhovej ceny výrobkov zhotovených z vydobytých nerastov, a to z rádioaktívnych nerastov a z nerastov; sadzba úhrady pri ostatných nerastoch je najviac 10 % z trhovej ceny výrobkov zhotovených z vydobytých nerastov. Pri výpočte tejto úhrady sa vychádza z podielu nákladov na dobývanie a celkových nákladov na zhotovenie výrobkov. Podľa § 32a ods. 8 banského zákona úhrada za vydobyté nerasty sa platí štvrťročne vždy do konca tretieho mesiaca nasledujúceho štvrťroku a v tomto termíne je organizácia povinná predložiť obvodnému banskému úradu priznanie úhrady za vydobyté nerasty a priznanie úhrady za uskladňovanie plynov alebo kvapalín. Podľa § 32a ods. 14 banského zákona podrobnosti o úhrade za dobývací priestor,

úhrade za vydobyté nerasty a úhrade za uskladňovanie plynov alebo kvapalín, o sadzbách úhrad, spôsobe výpočtu a platenia úhrad ustanoví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

16. Na základe splnomocňovacieho ustanovenia § 32a ods. 14 banského zákona potom nariadenie o úhradách (v znení do 31.12.2023) stanovuje v § 3 ods. 1 spôsob výpočtu úhrady za vydobyté nerasty, konkrétne ide o súčin podielu nákladov na dobývanie nerastov k celkovým nákladom na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov, tržieb dosiahnutých za odpredané výrobky zhotovené z vydobytých nerastov a sadzby úhrady, ktorá je uvedená v prílohe č. 2 nariadenia. Pokiaľ ide o náklady na dobývanie nerastov a náklady na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov, tak ich výška nebola v správnu žalobou napadnutom rozhodnutí ani v správnej žalobe spochybňovaná, nie je teda sporná. Sadzby úhrady za vydobyté nerasty sú v prílohe č. 2 k nariadeniu o úhradách stanovené odlišne za jednotlivé druhy nerastov. V tabuľkovej časti prílohy je uvedený pod písmenami a) až z) druh nerastu a sadzba úhrady v %. Nariadenie o úhradách v podstatnej časti preberá vymedzenie vyhradených nerastov tak, ako sú uvedené v § 3 ods. 1 banského zákona. Sadzba úhrady je odlišná so zohľadnením významnosti nerastu, pričom aj nerastom, ktoré sú v rámci § 3 ods. 1 banského zákona uvedené v rámci „jednej položky“, sú v rámci prílohy č. 2 k nariadeniu o úhradách priradené odlišné sadzby úhrady. Napríklad v § 3 ods. 1 písm. b) banského zákona je uvedené, že vyhradeným nerastom sú všetky druhy uhlia, ropy a horľavého zemného plynu a bituminózne horniny, vhodné na energetické využitie, pričom sadzba úhrady podľa prílohy č. 2 k nariadeniu je pri uhlí 2% (písm. e)), pri rope a horľavom zemnom plyne a pri bituminóznych horninách vhodných na energetické využitie 5% (písm. f)).

17. Pojem „ruda“ nariadenie o úhradách používa len v rámci položky b), ktorej predmetom je určenie sadzby úhrady za nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, keď stanovuje, že táto sadzba neplatí na rudy zlata a striebra, a potom len v rámci položky c), ktorej predmetom je stanovenie sadzby úhrady za rudy zlata a striebra. Položke b) je priradená sadzba úhrady 2% (resp. 0,1 % v zmysle § 8 nariadenia o úhradách, v zmysle ktorého sadzby úhrad uvedené v prílohe č. 2 v písmenách b) a e) sú platné pre kalendárny rok 2002; sadzby pre kalendárny rok 2003 sú 1 % a pre kalendárny rok 2004 a ďalšie roky sú 0,1 %. Sadzba 0,1 % za nerasty uvedené v prílohe č. 2 písm. b) je platná do 31. decembra 2020; sadzba 0,1 % za nerasty uvedené v prílohe č. 2 písm. e) je platná do 31. decembra 2023). Položke c) je priradená sadzba úhrady 5%.

18. Žalobca a aj žalovaný (v rámci argumentácie prednášanej v konaní pred správnym súdom) poukazovali na nejednoznačnosť právnej úpravy v uvedených položkách písm. b) a c) nariadenia o úhradách, ktoré boli platné a účinné v rozhodnom období, čo skonštatoval aj Najvyšší kontrolný úrad SR v protokoloch a správach z kontrolnej činnosti. Je pravdou, že žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe uviedol argumentáciu, v zmysle ktorej nepovažoval správnou žalobou napadnuté rozhodnutie za správne a sám prisvedčil argumentácii prednesenej žalobcom v správnej žalobe. Táto argumentácia žalovaného ale nezavaruje správny súd povinnosti preskúmať správnou žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného v rozsahu a z dôvodov správnej žaloby (§ 134 SSP), pričom je pre správny súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý bol v čase právoplatnosti správnou žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného (§135 SSP).

19. Nie je sporné, že pojem „ruda“ nie je definovaný v banskom zákone a ani v nariadení o úhradách. Pojem „ruda“ obsahuje vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 33/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov. Príloha č. 2 tejto vyhlášky stanovuje Vybrané chemické, technologické a energetické vlastnosti vyhradených nerastov. V rámci prílohy je pojem „rudy“ použitý aj ako „strieborné rudy“ a „zlaté rudy“ s tým, že sú vymedzené vlastnosti strieborných rúd: Ag (g. t na -1), Au (g. t na -1), Sb (%), As (%), Cu (%), Zn (%), Hg (%) a zlatých rúd: Au (g. t na -1), Ag (g. t na -1), Sb (%), As (%), Cu (%), Zn (%). Z uvedeného je zrejmé, že vyhláška vymedzuje vlastnosti s odkazom na obsah niektorých kovov, ale nie sú stanovené ich presné množstvá. Uvedená vyhláška nebola pritom platná a účinná v čase, keď boli vydané rozhodnutia o určení dotknutých dobývacích priestorov, resp. o ich zmene.

20. Žalobca v správnej žalobe argumentuje tým, že pojem nerast je širší ako pojem ruda, že nie každý nerast je rudou, preto nie každý nerast, z ktorého sa ťaží zlato a striebro, je rudou. Žalovaný v rozhodnutí uzavrel, že pojmy „nerast“ a „ruda“ sú v podstate synonymá, teda pojem „ruda“ je synonymum pre pojem „nerast“, ktorý obsahuje kovy v priemyselne využiteľnom meradle, s odkazom na Technický náučný slovník (Diel: Pr-Š, SNTL, Praha, 1963, str. 300). Správny súd pri výklade

nariadenia o úhradách za účelom preskúmania záverov žalovaného v správnu žalobou napadnutom rozhodnutí aplikoval systematický, teleologický a gramatický výklad dotknutej právnej úpravy. Nariadenie o úhradách v rámci prílohy č. 2 vymedzuje jednotlivé druhy nerastov a sadzby úhrady takým spôsobom, že je nepochybný zámer tvorcu právnej normy, a to určiť sadzbu úhrady za vydobyté nerasty podľa významnosti jednotlivých druhov nerastov. Zároveň je zrejmý úmysel tvorcu právnej normy, a to určiť sadzbu úhrady v nižšej výške pri nerastoch, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy odlišné od „rúd zlata a striebra“, teda tu badať úmysel tvorcu právnej normy odlišiť skupinu nerastov, kde je prepojenie s drahými kovmi zlato a striebro. Banský zákon, na ktorého vykonanie bolo vydané nariadenie o úhradách v časti týkajúcej sa úhrad, a ani samotné nariadenie o úhradách, neobsahujú legálnu definíciu pojmu „ruda“. Podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka (2003) je pojem „ruda“ definovaný ako nerast, hornina, z ktorého sa vyrába kov a ako príklady sú uvedené železná, mangánová ruda, ťažba rudy. Podľa Slovníka slovenského jazyka (1659-1968) je pojem „ruda“ definovaný ako nerast, z ktorého sa taví kov a ako príklady sú uvedené: železná, uránová, mangánová, zlatá ruda, ložiská rudy, dobývanie rudy. Podľa Historického slovníka slovenského jazyka (1991-2008) je pojem „ruda“ definovaný ako nerast, z ktorého sa taví kov alebo ako obilná snet'. Z uvedeného je zrejmé, že nie sú konkrétne zadané konkrétne vlastnosti nerastu na to, aby sa mohol určitý nerast zdefinovať ako ruda a podstatou uvedených definícií je to, že ide o nerast, z ktorého je možné získať určitý kov.

21. Uvedenými výkladovými postupmi správny súd dospel k záveru, že úmyslom tvorcu právnej normy bolo zavedenie odlišnej sadzby úhrad pri tých nerastoch, ktorých obsahom je zlato a striebro, aj keď tvorca právnej normy použil pojem „ruda“. Žalovaný a orgán verejnej správy prvého stupňa navyše dospeli k záveru o tom, že žalobcom vydobyté nerasty sú rudami zlata a striebra na základe toho, že zo žalobcom predložených dôkazov o stanovení konečnej ceny za polymetalický koncentrát bolo podľa nich zrejmé, že ide o ťažbu zlata a striebra v takom rozsahu, ktorá je „významná“ a v zmysle čoho potom možno žalobcom vydobyté nerasty označiť ako rudy zlata a striebra. Právna úprava vychádza „z možnosti priemyselne vyrábať z určitého nerastu kov“, ktorá ale nie je viazaná priamo na organizáciu, ktorá ťaží nerast, čo znamená, že podstatné je, že z takéhoto nerastu možno priemyselne vyrábať kov aj iným spracovateľom vyťaženého nerastu ako je organizácia, ktorá má určený dobývací priestor a ktorá realizuje ťažbu. Žalobca na prelomenie argumentácie, že išlo o dobývanie nerastu, v obsahu ktorého bol obsah zlata a striebra nie v zanedbateľnom množstve, neuvádza v správnej žalobe žiadne konkrétne žalobné námietky.

22. Uvedené vymedzenie v nariadení o úhradách v písm. b) a c) rešpektuje základný zámer, ktorý sa odzrkadľuje v celej prílohe č. 2 nariadenia o úhradách, a to stanovenie sadzby úhrady v odlišnej výške podľa významnosti nerastov. Pokiaľ zástupca žalovaného na pojednávaní pred správnym súdom uviedol, že v podstate rudy zlata ani neexistujú, potom by to malo za dôsledok, že uplatnenie položky c) v prílohe č. 2 nariadenia o úhradách by sa nikdy nemohlo uplatniť. Žalobca zdôrazňoval, že úhrada sa v zmysle § 32a ods. 2 banského zákona platí za nerasty z výhradného ložiska, na ktoré bol dobývací priestor určený. Uvedený záver je podľa správneho súdu nesporný. Nie je sporné ale ani to, že aj v jednotlivých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú určenia alebo zmeny dotknutých dobývacích priestorov, nie je používaná taká terminológia, ktorá by bola úplne súladná s banským zákonom, a sám žalobca v ním vedenej dokumentácii nepoužíva výlučne terminológiu, ktorá by zodpovedala banskému zákonu. Z koncepcie banského zákona a ani z nariadenia o úhradách nemožno vyvodit' taký úmysel tvorcov týchto noriem, v zmysle ktorého by sa malo aplikovať viac sadzieb úhrad podľa prílohy č. 2 nariadenia o úhradách podľa zastúpenia jednotlivých nerastov resp. v tomto prípade aj kovov v neraste. Aplikuje sa teda jedna sadzba úhrady. Správny súd považoval za potrebné upriamiť pozornosť na to, že pojem „rudy“ nie je pojmom, ktorý by sa vyskytol jedine v nariadení o úhradách a ktorý by dotknuté orgány verejnej správy a aj samotný žalobca nepoužívali v súvislosti s dotknutými dobývacími priestormi. Teda aj pokiaľ ide o pojem, ktorého legálna definícia absentuje, nemožno prehliadať jeho bežné používanie dotknutými orgánmi verejnej správy aj samotným žalobcom, a to aj v súvislosti s dotknutými dobývacími priestormi.

23. Žalobca uvádza, že je podstatné to, na dobývanie akého druhu nerastu bol dobývací priestor určený a sám v správnej žalobe pri dobývanom priestore Banská Štiavnica uvádza, že tento dobývací priestor bol určený na dobývanie „rúd olova, zinku, medi a zlata.“ Z rozhodnutia Ministerstva hutníhó průmyslu a rudných dolů č. FMHTS/RBMZ-DP 13-Z/79 zo dňa 23.11.1979, ktorým bolo zrušené predchádzajúce rozhodnutie č. MHD-D.P.13 zo dňa 12.01.1961, vyplýva, že dobývací priestor Banská

Štiavica bol určený na dobývanie „rúd olova, zinku, medi a zlata“. Poukazuje sa aj na rozhodnutie Obvodného banského úradu č. 2246/46/Mo-Ta/1992 zo dňa 05.10.1992, ktorým mal byť zmenený bod 2. uvedeného rozhodnutia tak, že dobývací priestor je určený aj na dobývanie Au, Ag rúd. Uvedené nespochybňuje ani žalobca. Rešpektovanie požiadavky na aplikáciu jednej sadzby úhrady podľa prílohy č. 2 nariadenia o úhradách a zistenie, že aj rozhodnutie o určení dobývacieho priestoru Banská Štiavica používa jednoznačne aj pojem ruda zlata a striebra, pričom tento pojem je použitý aj v položke c) nariadenia o úhradách, podporuje správnosť správnu žalobou napadnutého rozhodnutia.

24. Pokiaľ ide o dobývací priestor Banská Štiavica VII, ide o osobitný dobývací priestor a rozhodnutie o jeho určení č. 1569-3380/2011 zo dňa 30.11.2011 uvádza ako druh nerastu polymetalické Pb, Cu, Zn zrudnenie s obsahom Au, Ag. Konateľ žalobcu na pojednávaní pred správnym súdom uviedol, že tento osobitný dobývací priestor je súčasťou dobývacieho priestoru Banská Štiavica. Pojem „zrudnenie“ nepoužíva banský zákon a ani nariadenie o úhradách, tento pojem nie je zadaný ani vo vyššie uvedených slovníkoch slovenského jazyka. Možno uzavrieť, že ide o pojem odvodený od slova ruda a „zrudnenie“ potom znamená obsahujúce rudu. Preto konfrontácia tohto pojmu a položky c) v nariadení o úhradách, pri rešpektovaní, že sa aplikuje jedna sadza úhrady, podporuje správnosť záverov obsiahnutých v správnej žalobou napadnutom rozhodnutí.

25. Pokiaľ ide o dobývací priestor Banská Štiavica VII, ide o osobitný dobývací priestor a rozhodnutie o jeho určení č. 1569-3380/2011 zo dňa 30.11.2011 uvádza ako druh nerastu polymetalické Pb, Cu, Zn zrudnenie s obsahom Au, Ag. Konateľ žalobcu na pojednávaní pred správnym súdom uviedol, že tento osobitný dobývací priestor je súčasťou dobývacieho priestoru Banská Štiavica. Pojem „zrudnenie“ nepoužíva banský zákon a ani nariadenie o úhradách, tento pojem nie je zadaný ani vo vyššie uvedených slovníkoch slovenského jazyka. Možno uzavrieť, že ide o pojem odvodený od slova ruda a „zrudnenie“ potom znamená obsahujúce rudu. Preto konfrontácia tohto pojmu a položky c) v nariadení o úhradách, pri rešpektovaní, že sa aplikuje jedna sadza úhrady, podporuje správnosť záverov obsiahnutých v správnej žalobou napadnutom rozhodnutí.

26. Pokiaľ ide o dobývací priestor Banská Hodruša, z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že tento dobývací priestor bol pôvodne určený rozhodnutím Ministerstva hutní a ťažkého strojárstva č. MHD-D.P:56 zo dňa 20.03.1961 na dobývanie medenej rudy (chalkopyritu). Následne bol tento dobývací priestor rozšírený rozhodnutím Federálneho ministerstva hutníctví a ťažkého strojárstva č. FMHTS/RBMZ-DP 56-Z/79 zo dňa 23.11.1979 na dobývanie polymetalických rúd Cu, Pb, Zn. Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č. 2246/46/Mo-Ta/1992 zo dňa 05.10.1992 zmenil uvedené rozhodnutie č. FMHTS/RBMZ-DP 56-Z/79 z 23.11.1979 tak, že sa dobývací priestor Banská Hodruša určuje aj na dobývanie výhradného ložiska Au, Ag rúd, v ostatnom zostalo rozhodnutie č. FMHTS/RBMZ-DP 56-Z/79 z 23.11.1979 nezmenené. Rozhodnutím Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 973/465/Bo-Ka/1995 zo dňa 28.06.1995 bol zmenený dobývací priestor Banská Hodruša určený na dobývanie Cu, Pb, Zn, Au, Ag rúd tak, že bol rozšírený o plochu 823 000 m² (nedošlo k zmene vo vymedzení druhu nerastov). Následne rozhodnutím Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 1182/465/Mo-Go/2004 zo dňa 05.10.2004 bola určená zmena dobývacieho priestoru Banská Hodruša, ktorý bol určený rozhodnutím Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 973/465/Bo-Ka/1995 zo dňa 28.06.1995 tak, že došlo k zmenšeniu plochy z 4 048 000 m² na 1 325 788 m². Ako druh nerastu je v rozhodnutí uvedené: „Polymetalické zrudnenie s obsahom nerastov Cu, Pb, Zn, Au, Ag, tvorí výhradné ložisko 200 m široké a 500 m dlhé, uložené v smere SZ-JV s kremenno-polymetalickou žilnou štruktúrou o mocnosti cca 0,5 m do 4,00 m; zlatonosné štruktúry sú uložené v nadloží mohutnej kremennej polohy Svetozár, pričom žilné štruktúry sú porušené mladšími tektonickými poruchami v smere S-J.“ Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva, že išlo len o zmenu plochy dobývacieho priestoru (zmenšenie).

27. Z uvedených skutkových zistení je zrejmé, že dobývací priestor Banská Hodruša bol určený aj na dobývanie Ag a Au rúd, pričom posledné rozhodnutie o zmene dobývacieho priestoru neprevzalo v úplnosti terminológiu týkajúcu sa druhu nerastu z predchádzajúcich rozhodnutí. Avšak Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici rozhodnutím č. 2246/46/Mo-Ta/1992 zo dňa 05.10.1992 zmenil rozhodnutie Federálneho ministerstva hutníctví a ťažkého strojárstva č. FMHTS/RBMZ-DP 56-Z/79 zo dňa 23.11.1979 tak, že sa dobývací priestor Banská Hodruša určuje aj na dobývanie výhradného ložiska Au, Ag rúd. Následnými rozhodnutiami Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 973/465/Bo-Ka/1995 zo dňa 28.06.1995 a č. 1182/465/Mo-Go/2004 zo dňa 05.10.2004 došlo potom

len k zmene plochy dobývacieho priestoru (najprv zväčšenie a potom zmenšenie), nemenilo sa určenie druhu nerastu. Aj keď posledné rozhodnutie Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 1182/465/Mo-Go/2004 zo dňa 05.10.2004 vymedzuje druh nerastu odlišne, z odôvodnenia nie je zrejmé, že by malo ísť aj o zmenu v určení druhu nerastu, na dobývanie ktorého bol dobývací priestor určený. Aj v tomto prípade je použitý termín „zrudnenie“, hoci predošlé rozhodnutia jednoznačne uvádzali aj rudy Au, Ag, čo podporuje vyššie uvedenú argumentáciu o tom, že pojem „zrudnenie“ je odvodený od termínu „ruda“ vo význame obsahujúci rudu resp. viac rúd. Preto aj v tomto smere závery rozhodnutia žalovaného obstoja.

II. Kasačná sťažnosť žalobcu, vyjadrenie žalovaného

a) kasačná sťažnosť žalobcu

28. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca v procesnom postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP.

- za nesprávny považoval ten výklad, že pokiaľ rozhodnutie o určení dobývacieho priestoru vo výroku obsahuje aj rudy iné než rudy zlata (Au) a striebra (Ag), alebo dokonca hovorí aj o polymetalickom zrudnení, potom je nutné použiť sadzbu pod Položkou b). Banské úrady aplikovali na dobývacie priestory sťažovateľa sadzbu podľa Položky b) počas celého obdobia od účinnosti nariadenia o úhradách až do vydania prvostupňového rozhodnutia. Napr. v r. 2020 vykonali kontrolu výpočtu a platenia úhrad za DP Banská Hodruša, DP Banská Štiavnica VII za rok 2019 a za vydobyté nerasty v I. až III. štvrtroku 2019 v DP Banská Hodruša, DP Banská Štiavnica VII, DP Banská Štiavnica. V zápisnici z prehliadky uviedli: „Dobývací priestor Banská Hodruša bol určený pre dobývanie nerastu „Polymetalické zrudnenie s obsahom nerastov Cu, Pb, Zn, Au, Ag“, DP Banská Štiavnica VII pre dobývanie nerastu „Polymetalické Pb, Cu, Zn zrudnenie s obsahom Au, Ag“ a DP Banská Štiavnica pre dobývanie rúd olova, zinku, medi a zlata“. Z uvedeného dôvodu je sadzba úhrady za vydobyté nerasty podľa prílohy č. 2 písm. b) nariadenia vlády 0,1%.“ [...]

- s účinnosťou od 1. 1. 2024 vláda SR zmenila nariadenie o úhradách tak, že zmenila Položku b) a Položku c) nasledovne: „b) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy okrem kovov zlato alebo striebro“; a „c) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, a to aj kovy zlato alebo striebro“. Vláda SR týmto špecificky reagovala na nesúlad znenia prílohy č. 2 nariadenia o úhradách s označením vyhradených nerastov podľa § 3 ods. 1 banského zákona, na ktorý upozorňovala Správa NKÚ. Ak sám normotvorca podľa dôvodovej správy uviedol, že mení druh nerastu v riadkoch b) a c), podnikatelia budú musieť platiť vyššiu sadzbu úhrad, je tým vylúčené, že by pôvodné / predchádzajúce znenie mohlo byť základom pre použitie vyššej sadzby. Tým, že správny súd interpretoval prílohu č. 2 nariadenia o úhradách tak, ako to uviedol v napadnutom rozsudku, de facto aplikoval novú právnu úpravu, účinnú od 1. 1. 2024, na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jej účinnosťou. Ide o pravú retroaktivitu, ktorá je v právnom štáte nepripustná (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/98/2010, sp. zn. 5Szd/1/2010, nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 10/06).

- na úhradu za vydobyté nerasty sa aplikujú tie isté ústavnoprávne požiadavky, aké sú platné pre dane a poplatky. Vo svojej podstate je úhrada za vydobyté nerasty poplatkom. Toto možno vyvodiť z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 109/2011. Normy daňového a poplatkového práva, ktoré ukladajú fyzickým a právnickým osobám daňovú alebo poplatkovú povinnosť alebo na základe ktorých sa určujú základné prvky daňovej či poplatkovej povinnosti (vrátane sadzby, o ktorý ide v tomto spore), sú normami verejného práva, ktorými štát zasahuje do základného práva fyzických a právnických osôb vlastniť a užívať majetok, ktoré je garantované Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aplikáciou týchto noriem a vynucovaním splnenia daňovej povinnosti dochádza k (legálnemu) odňatiu časti majetku daňovníkovi. Preto sa v judikatúre Ústavného súdu SR aj všeobecných súdov etablovalo viacero výkladových pravidiel a postupov, ktorými sa zabezpečuje spravodlivá rovnováha medzi právom vlastniť a užívať majetok na jednej strane a povinnosťou platiť dane na strane druhej.

- základnou zásadou ukladania a vymáhania daní a poplatkov je v právnom štáte zásada zákonnosti ukladania a výberu daní (nullum tributum sine lege) vyplývajúca z čl. 2 ods. 2 a čl. 59 ods. 2 Ústavy. Striktné dodržiavanie tejto zásady je v daňovom konaní nevyhnutné a nie je možné sa od nej odchýliť (Ústavný súd SR, I. ÚS 241/07). Zásada zákonnosti (§ 3 ods. 1 daňového poriadku) je konštruovaná tak, že v daňovom konaní sa postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, chránia

sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb zúčastnených v daňovom konaní (Ústavný súd SR, I. ÚS 241/07, I. ÚS 30/2018, I. ÚS 314/2015). Uvedená zásada nullum tributum sine lege je takisto súčasťou práva Európskej únie. V kontexte daňového práva je možné ju vnímať ako osobitný výraz slobody podnikania, základného práva vlastniť majetok a všeobecnej zásady právnej istoty (návrhy prednesené 6. 12. 2018 - generálna advokátka E. Sharpston. - Związek Gmin Zagłębia Miedziowego w Polkowicach proti Szeł Krajowej Administracji Skarbowej. - Vec C-566/17, 62017CC0566).

- dane a poplatky je možné ukladať a vyberať len zákonom alebo na základe zákona, čo sa deje v rámci legislatívneho procesu na základe zákonom stanoveného postupu. Iba pri dodržaní zákonných podmienok možno určenie predmetu a rozsahu zdanenia považovať za legitímne. Je preto úplne neprípustné, aby predmet zdanenia a poplatkov, teda to, čo má byť odňaté z majetkovej sféry jednotlivca, bolo určené akýmkoľvek iným spôsobom, najmä nie mimo moci zákonodarnej, mocou výkonnou (Najvyšší správny súd ČR, 5Afs/45/2011). Pri ukladaní a vymáhaní daní a poplatkov podľa zákona, teda pri de facto odnímaní časti nadobudnutého vlastníctva, sú orgány verejnej moci povinné šetriť podstatu a zmysel základných práv a slobôd. Inak povedané, v prípade pochybností sú povinné (orgány verejnej moci) postupovať miernejšie - in dubio mitius (Ústavný súd SR, I. ÚS 241/07; Ústavný súd ČR, IV. ÚS 666/02, I. ÚS 621/02, Najvyšší súd SR, 6Sžfk/30/2017 (R 39/2018) a obdobne 4Sžf/53/2016, 5Sžf/12/2010, 5Sžf/4/2009, 5Sžf/108/2009, 5Sžf/8/2009, 4Sžf/58/2016, 6Sžf/68/2009).

- dôležitým výkladovým pravidlom a postupom v oblasti verejného (daňového) práva vyplývajúcim zo zásady zákonnosti je princíp in dubio pro libertate (v pochybnostiach v prospech slobody). Podľa tohto princípu platí, že ak je k dispozícii viacero výkladov verejnoprávnej normy alebo súboru verejnoprávnych noriem, je treba uprednostniť ten výklad, ktorý vôbec, resp. čo najmenej zasahuje do dotknutého základného práva a slobody (v kontexte daňového a poplatkového práva do základného práva daňového subjektu / poplatníka vlastniť a užívať majetok). Tento princíp vyplýva priamo z Ústavy a ide o štrukturálny princíp liberálne demokratického štátu, ktorý vyjadruje prednosť jednotlivca a jeho slobody pred štátom (Najvyšší správny súd ČR, 1As/21/2010, 4Afs/68/2015, 2Afs/4/2014, 7Afs 54/2006, 2Afs/16/2011, 5Afs/86/2009, 7Afs/69/2007, 3Afs/106/2017).

- zo zásady zákonnosti a princípov in dubio mitius a in dubio pro libertate vyplýva ďalšie výkladové pravidlo, ktorým je zákaz extenzívneho (rozširujúceho) výkladu noriem verejného práva (daňového a poplatkového práva) v neprospech daňového subjektu / poplatníka. Je vecou a zodpovednosťou štátu (zákonodarcu), aby v prípade, že chce určitú daň a poplatok zaviesť a vyberať, určil podmienky stanovenia a výberu tejto dane a poplatku jednoznačne a určito. Ak sa mu to nepodarí, musí počítať s tým, že pri výklade príslušného ustanovenia daňového a poplatkového predpisu súd uprednostní tú alternatívu, ktorá nezasahuje, resp. čo najmenej zasahuje do vlastníckeho práva daňového subjektu / poplatníka, a to aj v prípade, že taký výklad bude v rozpore so základnými (štrukturálnymi či inými) princípmi príslušnej dane (Najvyšší správny súd ČR, 7Afs/54/2006, 7Afs/301/2016). Ani teleologický výklad nemôže mať v oblasti daňového a poplatkového práva prednosť pred inými spôsobmi výkladu a najmä nemôže „dotvoriť“ právnu normu daňového a poplatkového práva v neprospech daňového subjektu a poplatníka (Najvyšší správny súd ČR, 7Afs/54/2006). Ak štát nezabezpečí dostatočnú mieru právnej istoty daňovému subjektu a poplatníkovi vo forme jednoznačných a určitých právnych noriem ukladajúcich daňovú a poplatkovú povinnosť alebo ak takéto normy absentujú, bude to štát, kto prípadne musí znášať následok aj v podobe výpadku určitých daňových príjmov a príjmov z poplatkov, pokiaľ súd nejednoznačnosť alebo absenciu daňových a poplatkových predpisov vyloží v prospech daňového subjektu a poplatníka (Najvyšší správny súd ČR, 7Afs/54/2006) [in dubio contra fiscum - v pochybnostiach v neprospech správcu dane (Najvyšší správny súd ČR, 2Afs/16/2011)].

- nie je akceptovateľný taký výklad noriem daňového a poplatkového práva, v dôsledku ktorého by daňová povinnosť v zákone výslovne neuvedená bola výkladom novo (nad zákonnú úpravu) vytvorená (nullum tributum sine lege). Pre situácie, v ktorých by text písaného daňového a poplatkového práva pripúšťal rôzny výklad, je potrebné sa prikloniť v zmysle zásad nullum tributum sine lege, in dubio mitius a in dubio pro libertate k takému postupu, ktorým sa daňová povinnosť nerozšíri (Najvyšší správny súd ČR, 10Afs/178/2015). Uloženie daňovej povinnosti na základe takej aplikácie zákonných ustanovení, ktorou by sa rozširovala daňová povinnosť aj na situácie (príjmy), na ktoré daňová povinnosť podľa zákona nedopadá, predstavuje porušenie základného práva vlastniť a užívať majetok (Ústavný súd ČR, I. ÚS 643/06). Štát nemôže vo svoj prospech (a v neprospech daňového subjektu)

využívať nejasnosť ani absenciu právnej úpravy, ktorú štát sám spôsobil (Ústavný súd ČR, II. ÚS 152/07).

- správny súd zvolil práve opačný prístup, keď síce deklaroval, že si je uvedenej terminologickej nejasnosti spôsobenej aj právnou úpravou a aj rozhodnutiami o určení dobývacieho priestoru vedomý, avšak dospel k záveru, že uvedené terminologické nejasnosti majú byť vyriešené v neprospech adresáta verejnej normy. Ak normotvorca skutočne zamýšľal a chcel, aby sa zvýšená sadzba platila za akékoľvek nerasty s obsahom zlata a striebra, potom mal Položku c) od počiatku vymedziť jasne a zrozumiteľne tak, ako je to v znení nariadenia o úhradách účinnom od 1. 1. 2024, kedy v súčasnosti znie: „nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, a to aj kovy zlato alebo striebro“. Ak mal normotvorca taký úmysel, aký mu prisúdil SS BB, mal to vyjadriť jednoznačným a pochybnosti nevzbudzujúcim spôsobom. To však neurobil, nejasnosti spôsobené normotvorcom viedli práve k predmetnému sporu a SS BB tieto nejasnosti preklenul práve v náš neprospech.

- správny súd „preklenul“ neistotu a neurčitosť spôsobenú nejasnou terminológiou samotnej právnej úpravy (v náš neprospech), a následne v druhom kroku (opätovne v náš neprospech) a prehliadajúc existujúcu neistotu a vytvárajúc fikciu, že jeho závery sú jediným a nevyhnutným záverom interpretácie v tejto veci, dospieva k záveru, že výroky rozhodnutí o určení dobývacieho priestoru sú jednoznačne subsumovateľné (len) pod Položku c). Pokiaľ ide o argument, v zmysle ktorého postačuje, ak sa v rozhodnutí o určení alebo poslednom rozhodnutí o zmene uvedú aj rudy zlata a/alebo striebra, a to popri ostatných nerastoch, resp. rudách, ide o argument nesprávny a zároveň nezohľadňujúci zásadu in dubio pro libertate. Uvedenie aj rúd zlata a/alebo striebra v rozhodnutí o určení dobývacieho priestoru popri ostatných nerastoch, či kovoch, vychádzajúc zároveň z právnej úpravy, ktorá nepovoľuje tzv. delenie sadzby, neumožňuje jednoznačnú, jasnú a vopred predvídateľnú subsumpciu práve a len pod Položku c), a teda jednoznačný záver o nutnosti uplatnenia vyššej sadzby.

- kontrola, po ktorej nasledovalo vydanie prvostupňového rozhodnutia, bola v poradí druhou kontrolou vo vzťahu k danému obdobiu. Predchádzajúce kontroly, ktorých predmetom bola kontrola výpočtu úhrad za to isté obdobie, neidentifikovali nesprávnosť použitia sadzby úhrady. Z dôvodu opakovanej kontroly - ktorej dôvody nám neboli nijakým spôsobom vysvetlené - boli podklady pre vydanie prvostupňového rozhodnutia nezákonné. Žalovaný argumentoval tým, že banský zákon neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by určovali pravidlá a obmedzenia pre prípadnú opakovanú kontrolu správnosti výpočtu úhrad. Porovnával to práve s daňovým poriadkom, ktorý vymedzuje osobitné podmienky pre daňovú kontrolu tej istej dane za zdaňovacie obdobie, za ktoré už bola vykonaná, u toho istého daňového subjektu. Takýto záver je absurdný. Je v rozpore so základným princípom právneho štátu, v ktorom platí, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy) a v rozpore s princípom právnej istoty. Skutočnosť, že banský zákon neupravuje podmienky pre vykonanie opätovnej kontroly, znamená, práve to, že banskí inšpektori nemajú právomoc vykonávať opätovnú kontrolu. Sťažovateľ pritom poukázal na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. II. ÚS 334/02 zo dňa 13. 5. 2003.

- správny súd sa podľa sťažovateľa odmietol zaoberať konfliktom záujmov v osobe predsedu Hlavného banského úradu s tým, že poukázal na skutočnosť, že predseda HBU bol v čase vydania Rozhodnutia HBU členom dozornej rady spoločnosti KAMEX a.s. v likvidácii, ktorej predmetom činnosti je ťažba, spracovanie a úprava nerastných surovín, teda je našim konkurentom. Táto skutočnosť vzbudzuje dôvodné pochybnosti o nestrannosti rozhodovania vo veci. Správny súd sa touto námietkou nevysporiadal, ale uviedol, že sťažovateľ nepreukázal reálny konflikt záujmov, ktorý by mohol mať prípadne význam pre zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Uvedené úvahy sú v rozpore s § 9 ods. 1 Správneho poriadku, ktorý hovorí o vylúčení zamestnanca správneho orgánu, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti. Pôsobenie predsedu HBU v konkurenčnej spoločnosti vo vzťahu k žalobcovi svedčí o tom, že pochybnosti o jeho predpojatosti sú odôvodnené. Veď vyrubením nedoplatku vo výške cca 1,7 mil. eur môže potenciálne eliminovať konkurenciu z trhu. A tak konanie predsedu HBU mohlo byť ovplyvnené jeho osobnými záujmami, ktoré nemajú nič spoločné so zákonným a nestranným rozhodovaním v administratívnom konaní.

- sťažovateľ namietal aj uplynutie prekluzívnej lehoty, pretože o prekluzívnu lehotu pritom išlo práve vo veci R 11/2004. Preto nevidel rozumné vysvetlenie, prečo správny súd odmietol aplikovať závery publikovaného rozhodnutia R 11/2004, hoci išlo tiež o výklad plynutia prekluzívnej lehoty. V

rozhodnutí sp. zn. 1SVs/5/2022 veľký senát NSS SR práve odmietol automaticky vychádzať z toho, že premlčanie vo verejnom práve môže mať rovnaké účinky ako preklúzia práva vo verejnom práve. Odmietol tiež uplatniť automaticky princípy premlčania zo súkromného práva a prioritne nachádzal odpovede vo verejnom práve (a to aj v trestnom práve, ktoré práve SS BB v napadnutom rozsudku odmietol). NSS SR v predmetnom rozhodnutí sp. zn. 1SVs/5/2022 skúmal to, či k premlčaniu práva na vyrubenie poistného dochádza len na námietku účastníka konania alebo aj bez námietky. K tomu si vypomáhal tým, či by premlčanie práva na poistné bez námietky účastníka mohlo byť na jeho prospech. Predmetom jeho posudzovania - a dôvodom postúpenia veľkému senátu - však nebola otázka, kedy sa považuje poistné za predpísané. K takémuto posúdeniu absentujú riadne zdôvodnené úvahy.

- závery NSS SR z predmetného rozhodnutia sp. zn. 1SVs/5/2022 preto nemožno bez ďalšieho vzťahovať na prekluzívnu lehotu podľa § 32b ods. 2 banského zákona. A to práve preto, že účinky premlčania a preklúzie sú odlišné. Keď chcel správny súd urobiť dôsledný výklad lehoty podľa § 32b ods. 2 banského zákona, mal predovšetkým dôsledne rozlišovať prekluzívnu a premlčaciu lehotu. Banský zákon hovorí o zániku práva na vyrubenie nedoplatku po uplynutí lehoty, t.j. o prekluzívnej lehote. Preto je skôr na mieste vychádzať z publikovaného rozhodnutia NS SR R 11/2004, ktoré je nutné považovať za ustálenú judikaturu. Veľký senát NSS SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 19SVs/6/2023 (na ktoré odkazoval SS BB v bode 54 napadnutého rozsudku) vrátil vec predkladaciemu senátu, a teda platí, že doposiaľ nedošlo k prekonaniu názoru, ktorý vyslovil NS SR v rozhodnutí R 11/2004.

- v žalobe namietal, že Hlavný banský úrad požiadal MH SR o predĺženie lehoty na rozhodnutie o odvolaní napriek tomu, že takýto postup nemá v právnej úprave žiadnu oporu, nakoľko v konaní o vyrubení nedoplatku MH SR nie je odvolacím orgánom či orgánom rozhodujúcim o rozklade. Správny súd vo vzťahu k tejto námietke uviedol, že aj v rámci odvolacieho konania môžu nastať situácie, ktoré znemožnia rozhodnúť v zákonnej lehote, pričom posúdenie, či je vo veci akceptovateľný dôvod na predĺženie lehoty na vydanie rozhodnutia, by nemalo byť v kompetencii orgánu, ktorý rozhoduje. Správny súd však žiadnym spôsobom neodôvodnil, z akého dôvodu malo v tejto veci o predĺžení lehoty rozhodovať MH SR, nakoľko vo veci vyrubenia nedoplatkov MH SR nerozhoduje. Aj v tejto časti tak správny súd vec nesprávne právne posúdil a svoje závery zároveň neodôvodnil dostatočne, čo zakladá vadu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP.

b) vyjadrenie žalovaného

29. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že v minulosti boli spísané zápisnice z 31. 07. 2019 a 04.02. 2020 o výkone kontrol výpočtu úhrad za dobývací priestor Banská Hodruša, Banská Štiavnica VII a Banská Štiavnica, v ktorých OBÚ BB konštatoval, že „pri kontrole neboli zistené nedostatky a kontrolovaný subjekt (pozn. žalobca) platí sadzbu úhrady za vydobyté nerasty podľa prílohy č. 2 písm. b) nariadenia vlády vo výške 0,1%“. Závery správy Najvyššieho kontrolného úradu (ďalej aj „NKÚ“) z roku 2020, v ktorej NKÚ okrem iného konštatoval že, „nebolo možné úplne jednoznačne potvrdiť či vyvrátiť opodstatnenosť podnetu v časti týkajúcej sa správnosti uplatnenej sadzby úhrady za vydobyté nerasty.“, čím poukázal na nejednoznačnosť legislatívy a tým pádom i možnosť rôznych výkladov výpočtu úhrad za vydobyté nerasty. Na podklade záverov správy NKÚ z roku 2020 došlo k prijatiu Nariadenia vlády SR č. 291/2023 Z .z. ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 50/2002 Z. z., ktorou došlo k definitívnemu odstráneniu nejednoznačnosti znenia prílohy č. 2 nariadenia o úhradách.

30. Podľa žalovaného zásada in dubio pro libertate - tento princíp vychádza z premisy, že v prípade existencie viacerých výkladov tej istej verejnoprávnej normy sa má uprednostniť ten z nich, ktorý vôbec, prípadne čo najmenej zasahuje do základných práv a slobôd subjektu, ako konštatoval Správny súd v Banskej Bystrici na jej uplatnenie nevzhliadol dôvody. Rovnako v prípade aplikácie zásady in dubio mitius a teda, že v prípade pochybností sú orgány verejnej moci povinné postupovať miernejšie je nutné sa zamyslieť nad tým či by existovali také pochybnosti aplikácie príslušných ustanovení právnej normy, aby neprivedili následky dosiahnuté samotným rozhodnutím a teda napr. by nepriniesli vyrubenie žiadneho nedoplatku. Rovnako tak k uplatneniu zásad in dubio contra fiscum a nullum tributum sinne lege, keďže v predmetnom prípade nejde o novovytvorenú poplatkovú povinnosť, resp. jej rozšírenie, nejdená sa o exaktne daňové povinnosti, ale ako konštatoval Správny súd v Banskej Bystrici ide o poplatok sui generis, ktorý platí subjekt za to, že využíva nerastné bohatstvo, ktoré je v zmysle čl. 4 ods. 1 Ústavy SR vo vlastníctve Slovenskej republiky. Žalovaný si uvedomoval, že na

jednej strane sú tu niektoré skutočnosti, ktoré by mohli vyznievať v prospech sťažovateľa. Na druhej strane si uvedomuje relevantnosť zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia Správnym súdom v Banskej Bystrici a ako štátny orgán s poukazom na zásadu iura novit curia rešpektuje predmetný napadnutý rozsudok ako aj jeho zdôvodnenie.

III. Konanie na kasačnom súde

31. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktorému predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk podľa § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

IV. Právne posúdenie kasačného súdu

32. Podľa § 2 banského zákona; Za nerasty sa podľa tohto zákona považujú tuhé, kvapalné a plynné časti zemskej kôry.

(2) Za nerasty sa podľa tohto zákona nepovažujú

- a) vody s výnimkou mineralizovaných vôd, z ktorých sa môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty,
- b) prírodné liečivé vody a prírodné stolové minerálne vody, aj keď sa z nich môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty, ďalej liečivé bahná a ostatné produkty prírodných liečivých zdrojov,
- c) rašelina,
- d) bahno, piesok, štrk a okruhliaky v korytách vodných tokov, pokiaľ neobsahujú vyhradené nerasty v dobývateľnom množstve,
- e) kultúrna vrstva pôdy, ktorá je vegetačným prostredím rastlínstva.

33. Podľa § 3 banského zákona; (1) Vyhradené nerasty sú

- a) rádioaktívne nerasty,
- b) všetky druhy uhlia, ropy a horľavého zemného plynu a bituminózne horniny vhodné na energetické využitie,
- c) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy,
- d) magnezit,
- e) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať fosfor, síru a fluór alebo ich zlúčeniny,
- f) kamenná soľ, draselné, bórové, brómové a jódové soli,
- g) grafit, baryt, azbest, slúda, mastenec, diatomit, sklársky a zlievarenský piesok, minerálne farbivá, bentonit,
- h) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať prvky vzácnych zemín a prvky s vlastnosťami polovodičov,
- i) granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokiaľ sú blokovo dobývateľné a leštiteľné, a travertín,
- j) technicky použiteľné kryštály nerastov a drahé kamene,
- k) halloyzit, kaolín, keramické a žiaruvzdorné íly a ílovce, sadrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,
- l) kremeň, kremenec, vápenec, dolomit, slieň, čadič, znelec, trachyt, pokiaľ sú tieto nerasty vhodné na chemickotechnologické spracovanie alebo spracovanie tavením,
- m) mineralizované vody, z ktorých sa môžu priemyselne získavať vyhradené nerasty,
- n) technicky využiteľné prírodné plyny, pokiaľ nepatria medzi plyny uvedené pod písmenom b).

(2) Ostatné nerasty sú nevyhradené nerasty.

(3) Pri pochybnostiach, či niektorý nerast je vyhradeným alebo nevyhradeným nerastom, rozhodne Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.

34. Podľa § 32a ods. 2, 4, 8 a 14 banského zákona; (2) Organizácia, ktorá má určený dobývací priestor, platí úhradu za nerasty vydobyté z výhradného ložiska, na ktoré bol dobývací priestor určený. Sadzba úhrady je najviac 20% z trhovej ceny výrobkov zhotovených z vydobytých nerastov, a to z rádioaktívnych nerastov a z nerastov, sadzba úhrady pri ostatných nerastoch je najviac 10% z trhovej ceny výrobkov zhotovených z vydobytých nerastov. Pri výpočte tejto úhrady sa vychádza z podielu nákladov na dobývanie a celkových nákladov na zhotovenie výrobkov.

(4) Úhrady podľa odsekov 1 a 2 vypočíta organizácia, ktorá má určený dobývací priestor; úhradu za uskladňovanie plynov alebo kvapalín podľa odseku 3 vypočíta organizácia, ktorá má povolenú túto banskú činnosť.

(8) Úhrada za vydobyté nerasty a úhrada za uskladňovanie plynov alebo kvapalín sa platí štvrťročne vždy do konca tretieho mesiaca nasledujúceho štvrťroku. V tomto termíne predkladá organizácia obvodnému banskému úradu priznanie úhrady za vydobyté nerasty a priznanie úhrady za uskladňovanie plynov alebo kvapalín.

(14) Podrobnosti o úhrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a úhrade za uskladňovanie plynov alebo kvapalín, o sadzbách úhrad, spôsobe výpočtu a platenia úhrad ustanoví nariadenie vlády Slovenskej republiky.

35. Podľa § 32b banského zákona; (1) Správou úhrad sa rozumie evidenciu a registráciu organizácií povinných platiť úhrady, overovanie podkladov potrebných na správne a úplné zistenie úhrady, konanie o úhradách, kontrola výpočtu úhrad, evidovanie úhrad vrátane vysporiadania preplatkov a nedoplatkov, vymáhanie úhrad a ďalšie činnosti správcu úhrad podľa tohto zákona. Správu úhrad vykonávajú obvodné banské úrady.

(2) Obvodný banský úrad je pri správe úhrad oprávnený

a) vyžiadať od organizácie podklady potrebné na vypočítanie úhrady, ak sú pochybnosti o správnosti výpočtu úhrady v priznaní,

b) vykonať kontrolu správnosti výpočtu úhrady a vyrubiť zistený nedoplatok v lehote do piatich rokov odo dňa predloženia priznania úhrady,

c) vyrubiť penále za omeškanie platby úhrady, ak jeho výška je viac ako 1 000 Sk,

d) vyúčtovať a uplatňovať úhradu a penále z nedoplatkov úhrady (§ 32a ods. 10) postupom podľa osobitného predpisu; úhradu a penále nemožno vymáhať po uplynutí desiatich rokov nasledujúcich po roku, v ktorom úhrada alebo jej časť a penále boli splatné.

(3) Zistené preplatky úhrady sa použijú na zaplatenie úhrady v nasledujúcom období so súhlasom organizácie povinnej platiť úhradu.

(4) Organizácia je povinná obvodnému banskému úradu predložiť na kontrolu platenia úhrad príslušné doklady.

36. Podľa § 3 nariadenia o úhradách; (1) Úhrada za vydobyté nerasty sa za každý štvrťrok kalendárneho roka vypočíta ako súčin podielu nákladov na dobývanie nerastov k celkovým nákladom na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov, tržieb dosiahnutých za odpredané výrobky zhotovené z vydobytých nerastov a sadzby úhrady. Sadzba úhrady za vydobyté nerasty podľa druhu nerastu je uvedená v prílohe č. 2.

(2) Náklady na dobývanie nerastov pozostávajú z vlastných nákladov (priame a nepriame náklady) vynaložených v príslušnom štvrťroku na otváрку, prípravu a dobývanie výhradného ložiska vrátane dopravy vydobytého nerastu až po miesto, kde vydobytý nerast vstupuje do procesu jeho úpravy a zušľachtovania a ďalšieho spracovania na výrobky, ako aj vlastných nákladov na zriaďovanie, zabezpečovanie a likvidáciu banských diel a lomov a na zriaďovanie a prevádzku odvalov, výsypiek a odkalísk potrebných na otváрку, prípravu a dobývanie výhradného ložiska.

(3) Celkové náklady na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov pozostávajú z nákladov na dobývanie nerastov (odsek 2) a ďalších vlastných nákladov vynaložených na úpravu a zušľachtenie vydobytých nerastov a ich ďalšie spracovanie na výrobky až po predaj týchto výrobkov.

(4) Ak organizácia nerast vydobytý z dobývacieho priestoru upravuje a spracúva na výrobky a spolu s vydobytým nerastom upravuje a spracúva aj ten istý druh nerastu nadobudnutý ako tovar od iného dodávateľa, organizácia musí v prílohe č. 1

a) do kalkulácie nákladov podľa jednotlivých položiek, ktoré boli zahrnuté do celkových nákladov na úpravu a zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov, zahrnúť len položky na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov bez nákladov na úpravu a spracovanie zakúpeného nerastu od iného dodávateľa,

b) do špecifikácie tržieb podľa druhov odpredaných výrobkov a výrobkov použitých na vlastnú potrebu uviesť iba tržby za výrobky vyrobené z nerastu vydobytého z dobývacieho priestoru bez tržieb za výrobky zhotovené zo zakúpeného nerastu.

(5) Na účel uvedený v odseku 4 je organizácia povinná viesť potrebnú evidenciu.

(6) Ak sa vydobytý nerast bez jeho úpravy a zušľachtovania a ďalšieho spracovania priamo odpredáva ako výrobok, náklady na dobývanie sú totožné s celkovými nákladmi na zhotovenie výrobkov z vydobytých nerastov.

(7) Do tržby za výrobky zhotovené z vydobytých nerastov v príslušnom štvrtroku sa zaráta tržba dosiahnutá za odpredané výrobky, ako aj predpokladaná tržba za výrobky použité pre vlastnú potrebu, a to vo výške, akoby tieto výrobky boli odpredané.

(8) Výpočet úhrady za vydobyté nerasty sa vykoná v priznaní úhrady za vydobyté nerasty podľa prílohy č. 3. Predpokladaná tržba za výrobky použité na vlastnú potrebu sa ocení vo výške ceny výrobku odpredaného v príslušnom štvrtroku.

(9) Súčasťou výpočtu úhrady za 4. štvrtrok je aj zúčtovanie úhrad za kalendárny rok.

37. Podľa § 8 nariadenia o úhradách; Sadzby úhrad uvedené v prílohe č. 2 v písmenách b) a e) sú platné pre kalendárny rok 2002; sadzby pre kalendárny rok 2003 sú 1 % a pre kalendárny rok 2004 a ďalšie roky sú 0,1 %. Sadzba 0,1 % za nerasty uvedené v prílohe č. 2 písm. b) je platná do 31. decembra 2020; sadzba 0,1 % za nerasty uvedené v prílohe č. 2 písm. e) je platná do 31. decembra 2023.

38. Podľa Prílohy č. 2 k nariadeniu o úhradách je sadzba úhrady za vydobyté nerasty podľa druhu nerastu, podľa písm. b) a c) :

b) nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, s výnimkou rúd zlata a striebra - 2%

c) rudy zlata a striebra - 5%.

V. Právny názor kasačného súdu

39. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná. Je zároveň potrebné uviesť, že kasačná sťažnosť je inštitútom mimoriadneho opravného prostriedku. Z tohto dôvodu jej podanie je koncipované na konkrétnom tvrdení sťažovateľa o pochybení správneho súdu v konaní. Sťažovateľ namietal dôvody kasačnej sťažnosti v zmysle § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP.

40. Kasačný súd nepovažoval ako dôvodnú námietku o nedostatku dôvodov napadnutého rozhodnutia správneho súdu [§ 440 ods. 1 písm. f) SSP] a uvádza, že povinnosti správneho súdu odôvodniť svoje rozhodnutie vo veci samej sa venoval vo svojej judikatúre aj Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v náleze sp. zn. IV. ÚS 1/2, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 243/07, III. ÚS 36/2010), ako aj Európsky súd pre ľudské práva (Kraska c/a Švajčiarsko z 29.04.1993 A č. 254-B, Garcia Ruiz c/a Španielsko z 21.01.1999). Judikatúra EŠLP ani Ústavného súdu SR pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. Správny súd v predmetnej veci podrobil riadnemu prieskumu napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj postup, ktorý predchádzal vydaniu tohto rozhodnutia s tým, že závery uvádzané v napadnutom rozhodnutí sú plne preskúmateľné.

41. V prvom rade kasačný súd reaguje na sťažovateľovu námietku nesprávneho právneho posúdenia zo strany správneho súdu podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a musí uviesť, že sa s ňou nemôže stotožniť. Kasačný sťažovateľ v danej časti poukazoval na princíp „in dubio pro libertate“ (v pochybnostiach v prospech slobody), resp. princíp in „dubio mitius“, ktoré sa majú aplikovať v oblasti verejného práva (dane a poplatky) s podporne uvádzanou judikatúrou. V podstate ide o situácie, kedy by text písaného zákona pripúšťal rôzny výklad a teda v takom prípade sa má aplikačná prax prikloniť k takému postupu, ktorý je priaznivejší pre adresáta takejto normy s tým, že sa jeho daňová/poplatková povinnosť nerozlíši. Navyše v danom prípade niekoľko subjektov poukazovalo na nejednoznačnosť právnej úpravy v Prílohe č. 2 k nariadeniu o úhradách podľa písmena b) a c), ktorá bola platná a účinná v rozhodujúcom období. Ako konštatoval aj správny súd v bode č. 66 rozsudku, nejednoznačnosť uviedol aj žalovaný vo svojom vyjadrení, ako aj Najvyšší kontrolný úrad SR v protokoloch a správach z kontrolnej činnosti. Pritom došlo aj k legislatívnej zmene nariadenia vlády SR č. 50/2002 Z. z. o úrade za dobývací priestor, úhrade za vydobyté nerasty a o úhrade za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v znení neskorších predpisov.

42. Kasačný súd musí uviesť, že pri posúdení aplikácie horeuvedených princípov je rozhodujúca existencia vzájomne si konkurujúcich interpretačných alternatív, ktoré z hľadiska záverov predstavujú kvalitatívne a argumentačne alternatívne východiská na porovnateľnej úrovni, z ktorých je skutočne možné vyvodiť nejednoznačnosť právnej úpravy. K tomu musí zodpovedať aj nejednoznačná textácia zákona, ktorá tieto interpretácie umožňuje. Tieto podmienky podľa záverov kasačného súdu v danom prípade absentovali. Pri výklade sporných ustanovení Prílohy č. 2 k nariadeniu o úhradách podľa

písmena b) a c), platnej a účinnej v relevantnom období, kasačný súd nevedel dospieť k inému záveru, ako prezentoval správny súd; teda že vždy existoval záujem štátu na určení sadzby úhrady za jednotlivé nerasty a to podľa významnosti jednotlivých druhov nerastov. Je pritom podľa Prílohy č. 2 evidentné, že nerasty obsahujúce zlato a striebro mali byť zaťažené vyššou sadzbou a to bez ohľadu na skutočnosť, že v nariadení v Prílohe č. 2 písm. c) bol použitý pojem „ruda“. Treba pritom zdôrazniť, že v právnom poriadku legálna definícia pojmu „ruda“ neexistuje. Podľa § 3 ods. 1 písm. c) banského zákona, vyhradené nerasty sú nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy. Sadzby úhrady za vydobyté nerasty sú v Prílohe č. 2 k nariadeniu o úhradách stanovené odlišne za jednotlivé druhy nerastov. Nariadenie o úhradách v podstate preberá vymedzenie vyhradených nerastov tak, ako sú upravené v § 3 ods. 1 banského zákona. Výnimkou je termín „ruda“, ktorý nariadenie používa iba v písmene b), kde predmetom je určenie sadzby úhrady za nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy s tým, že táto sadzba neplatí pre „rudy zlata a striebra“ a v písm. c) kde predmetom je stanovenie sadzby úhrady za „rudy zlata a striebra“. K písm. b) bola priradená sadzba 2% a k písm. c) bola priradená sadzba 5%.

43. Pri interpretácii akejkoľvek spornej právnej normy je totiž možné vytvárať rôzne právne závery, pravda aj s rôznym stupňom absurdnosti. Kasačný sťažovateľ v tomto smere ponúkol alternatívnu interpretáciu dotknutých ustanovení nariadenia o úhradách. Argumentoval, že normotvorca zreteľne a dôsledne rozlišuje medzi označením rudy a nerasty. Keďže položky b) a c) nariadenia o úhradách majú byť vnútorným diferencovaním obsahu ustanovenia § 3 ods. 1 písm. c) banského zákona, možno podľa sťažovateľa vyvodiť, že normotvorca síce považuje aj rudy za nerasty, ale nie každý nerast považuje automaticky za rudu, teda ruda je užší pojem ako je nerast a nie je to synonymum. Podľa sťažovateľa rudy zlata a striebra tiež patria medzi nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy, avšak každý nerast s obsahom zlata či striebra (resp. nerast, z ktorého možno priemyselne vyrábať zlato a striebro) nie je zároveň aj rudou zlata a striebra. Ak by to tak bolo, tak nariadenie o úhradách by podľa sťažovateľa v položke c) uvádzalo „nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať zlato a striebro“ a nie „rudy zlata a striebra“. Sťažovateľ tiež konštatoval, že „použitie pojmu ruda naznačuje určitú dodatočnú požiadavku, ktorú s iným zámerom a s logicky nesprávnym vyvodením záverov špecifikuje aj samotný žalovaný, keď v rozhodnutí poukazuje na také vymedzenie pojmu ruda, v zmysle ktorého má ísť o nerast, z ktorého možno v priemyselnom meradle dobývať kovové súčasti s prospechom, a teda použitie pojmu „ruda“ závisí aj na komerčných, technických, dopravných podmienkach ťažby a jej následnej technologickej úpravy. Aj zo žalovaným vymedzeného pojmu „ruda“ vyplýva, že nie každý nerast je rudou, ale iba taký nerast, z ktorého možno vyrobiť ten-ktorý kov v priemyselne využiteľnom meradle a s očakávaním ekonomického zisku“. S touto interpretáciou kasačný súd nemohol súhlasiť ako s konkurujúcou, pretože účelovo zamieňa pojmové vymedzenie, kde charakterizuje rudu Au a rudu Ag ako kvalitatívne významnejšiu ako nerasty Au a Ag, čo odporuje verejne dostupnej terminológii a právnej tradícii. Nariadenie vlády č. 532/1992 Zb. obsahuje v Prílohe termín „rudy zlata a striebra“ a rovnako nariadenie vlády č. 155/1994 Z. z. v Prílohe č. 2 uvádza pojem „rudy zlata a striebra“. V geológii sa „ruda“ chápe ako hornina, z ktorej je možné hospodárne získať kov. Aj keď je zlato (Au) chemicky samostatný prvok a nachádza sa aj samostatne, z pohľadu ťažby sa spravidla samostatne nevyskytuje, ale vyskytuje sa v tzv. zrudnených horninách a ťaží sa ako „zlatonosná ruda“. To isté platí aj pre striebro (Ag). Napríklad aj v ročenke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra z roku 2023 sú zlato a striebro uvedené ako tzv. rudné suroviny (dostupné na: [Rocenka_NS2022w.pdf?utm](#) na str. 56 a str. 62) s tým, že tento dokument delí nerastné suroviny v SR na energetické suroviny, rudné suroviny, nerudné suroviny a stavebné suroviny. Napriek tomu, že niekoľko subjektov pripúšťalo nejednoznačnosť právnej úpravy, žiaden z nich nepredložil kvalitatívne akceptovateľný možný výklad sporného ustanovenia, preto kasačný súd nemohol túto námietku sťažovateľa vyhodnotiť ako relevantnú.

44. K ďalšej nosnej námietke sťažovateľa, kde namietal uplynutie prekluzívnej lehoty a podporne poukazoval na judikát R 11/2004 kasačný súd uvádza, že správny súd na ňu adekvátne už reagoval a dodáva, že posudzovanie uplynutia prekluzívnej lehoty v sankčnom konaní nie je náležité aplikovať v režime daní a poplatkov. Kasačný súd zastáva názor, že rozhodujúce pre zachovanie prekluzívnej päťročnej lehoty na vyrubenie poplatku je vydanie rozhodnutia a nie jeho právoplatnosť. Analogicky Daňový poriadok nevyžaduje ani len vydanie meritórneho rozhodnutia pred uplynutím prekluzívnej lehoty a podľa § 69 ods. 3 upravuje procesné úkony, ktoré považuje za úkony zákonne relevantné a smerujúce k vyrubeniu dane (doručenie protokolu z daňovej kontroly a protokolu o určení dane podľa

pomôcok). Podľa kasačného súdu sa prekluzívna lehota posudzuje vo vzťahu k relevantnému procesnému úkonu v danom prípade k rozhodnutiu (a zákon výslovne neupravuje iný procesný úkon) a to vo vzťahu už k vydaniu prvostupňového rozhodnutia. Teda sa viaže na orgán prvého stupňa a ak tento orgán vydal rozhodnutie v lehote, povinnosť rozhodnúť bola týmto splnená. Odvolacie konanie je pokračovaním toho istého konania, ale už v rámci opravného prostriedku a teda lehota sa naň takto nevzťahuje (obdobne ako pri správne daní a poplatkov), preto odvolací orgán môže rozhodnúť aj po uplynutí 5 ročnej lehoty. Kasačný súd nemohol akceptovať túto sťažovateľovu námietku, pretože by „preskočil“ do režimu správneho trestania, čo nebol tento prípad.

45. Bolo by v rozpore so zásadou procesnej ekonomie, ak by mal súd reagovať na každé jednotlivé tvrdenie sťažovateľa, obzvlášť pokiaľ už podstatu sťažovateľových námietok vysporiadala predchádzajúca súdna inštancia, kedy správny súd pomerne obsírne vysvetlil všetky podstatné dôvody, pre ktoré nepovažoval žalobu sťažovateľa ako dôvodnú s tým, že tieto dôvody správneho súdu sú uvádzane vyššie v tomto rozhodnutí. Okrem právneho posúdenia a výkladu sporného ustanovenia v Prílohe č. 2 k nariadeniu o úhradách podľa písmena b) a c), správny súd reagoval aj na námietku preklúzie vyrubenia nedoplatku v lehote do piatich rokov odo dňa predloženia priznania úhrady. Správny súd reagoval aj na námietku absencie zákonného rámca na predĺženie lehoty a žiadosti na Ministerstvo hospodárstva SR a jej relevancie vo vzťahu k zákonnosti vydaného rozhodnutia a konaniu, ktoré tomuto vydaniu predchádzalo (ods. 48 rozsudku správneho súdu). K uvedenému kasačný súd nemá výhrady. Rovnako správny súd reagoval aj na podľa jeho záverov nedôvodnú námietku o konflikte záujmov, resp. vysvetlil, prečo nepovažoval za reálne preukázaný konflikt záujmom na základe skutočností, ktoré boli uvedené v žalobe. Osobitnú otázku v tomto smere predstavuje prípadné porušenie ustanovenia § 112 ods. 9 zákona o štátnej službe, ktoré však nemá samo o sebe vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného. Sťažovateľ pritom poukazoval na ustanovenie § 9 ods. 1 Správneho poriadku až v kasačnej sťažnosti a úvahy či predseda žalovaného mohol byť ovplyvnený osobnými záujmami sú iba v hypotetickej rovine s tým, že uvedená námietka mala iba všeobecný charakter, a to bez priameho vplyvu na zákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

46. Osobitne kasačný súd reaguje na kasačnú námietku o nezákonne opakovanej kontrole zo strany banských inšpektorov a námietku o predĺžení lehoty. Podľa sťažovateľa, ak neexistuje v banskom zákone zákonné oprávnenie na vykonanie opakovanej kontroly, to neznamená, že správny orgán mohol svojvoľne vykonať opakované kontroly u tej istej organizácie. Pritom sťažovateľ podporne uvádzal postup a podmienky podľa § 44 Daňového poriadku, kedy zákon síce umožňuje vykonať opakovanú kontrolu, ale iba za splnenia zákonných podmienok. K tomu kasačný súd uvádza, že zákon č. 44/1988 Zb. síce neobsahuje osobitné ustanovenia o tzv. opakovanej kontrole, ale zákon č. 51/1988 Zb. upravuje pôsobnosť orgánov štátnej banskej správy a osobitne v ust. § 39 zákona upravuje hlavný dozor nad dodržiavaním banského zákona, zákona č. 51/1988 Zb. a predpisov vydaných na ich základe s tým, že organizácie sú povinné orgánom štátnej banskej správy na účely ich hlavného dozoru kedykoľvek umožniť vstup do objektov, zariadení a na pracoviská, predložiť potrebné materiály, dokumentáciu, odborné posudky a podať požadované informácie a vysvetlenia. Pod dozorom je podľa kasačného súdu nevyhnutné rozumieť aj kontroly a prehliadky, ako nevyhnutný nástroj na naplnenie účelu zákona. Dozor v banskej správe predstavuje osobitný inštitút, ktorý nie je upravený v daňových predpisoch. Preto aj túto námietku nepovažoval kasačný súd za opodstatnenú. V prípade námietky o predĺžení lehoty kasačný súd uvádza, že za účelom realizácie zásady rýchlosti konania určuje Správny poriadok záväznú lehodu pre vydanie a oznámenie rozhodnutia. Orgán verejnej správy má povinnosť v zákonných lehotách rozhodnutie nielen vydať, ale účastníkom konania aj oznámiť. Treba ale uviesť, že prípadné nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia nespôsobuje vecnú nesprávnosť rozhodnutia, nezákonnosť rozhodnutia, ako ani bez ďalšieho nezakladá fikciu rozhodnutia (v Správnom poriadku takáto fikcia pozitívneho alebo negatívneho rozhodnutia z dôvodu uplynutia lehoty na vydanie rozhodnutia vo všeobecnej rovine definovaná nie je). Nedodržanie procesných lehôt správnym orgánom sa kvalifikuje ako nečinnosť a účastník konania sa môže domáhať nápravy príslušnými právnymi prostriedkami. Podľa kasačného súdu z ust. § 49 ods. 2 Správneho poriadku je možné vyvodiť, že predĺženie lehoty na rozhodnutie je možné aj v odvolacom konaní, a to aj v prípadoch konania o rozklade. Odvolací správny orgán nemá v procesnej hierarchii nad sebou ďalší odvolací orgán a Hlavný banský úrad je rozpočtová organizácia organizačne začlenená do štruktúry Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Kasačný súd zastáva názor, že existuje prípustnosť predĺženia lehoty samotným odvolacím orgánom a túto je možné vyvodiť z § 60a a § 61 ods. 3

Správneho poriadku. Preto v takom prípade o predĺžení lehoty na rozhodnutie vo veci v odvolacom konaní rozhoduje sám orgán, ktorý vo veci rozhoduje. Na druhej strane, keďže samotné nedodržanie lehoty na vydanie rozhodnutia nemá bez ďalšieho vplyv na zákonnosť, resp. vecnú správnosť rozhodnutia, ani v námietke zahrnutá skutočnosť, že túto lehotu malo predĺžiť Ministerstvo hospodárstva SR, nemá charakter takej intenzity, aby bolo možné konštatovať záver o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného.

VI. Záver

47. Kasačný súd sa na základe uvedených skutočností stotožnil so záverom ustáleným správnym súdom, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že námietky uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

48. O trovách kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Sťažovateľ v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania prislúcha len v prípadoch, ak to možno spravodlivo požadovať a po splnení zákonom stanovených podmienok len výnimočne (§ 168 SSP), ktoré podľa obsahu súdnych spisov nenastali, preto súd žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu SR pomerom hlasov 3:0 (§ 147 ods. 2 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j** e prípustný.